

Temat

Postępowanie po implantacji portu naczyniowego

Prowadzący

Pielęgniarki

Odbiorcy

- Pacjent,
- Rodzina, opiekunowie

Cel

Pacjent rozumie na czym polega implantacja portu naczyniowego i zna zasady postępowania po implantacji portu naczyniowego.

Miejsce	Termin	Czas zajęć	Metody i techniki
Pokój zabiegowy, Świetlica, Sala chorych	W trakcie pobytu w szpitalu po wszczepieniu portu naczyniowego	10 - 15 minut	• Wykład informacyjny • Pogadanka • Dyskusja i wyjaśnienia • Rozmowa indywidualna

Plan edukacji

1. Rozpoczęcie edukacji – przedstawienie się
2. Przedstawienie tematu i celu edukacji
3. Wyjaśnienie co to jest port naczyniowy
4. Na czym polega implantacja portu naczyniowego
5. Do czego służy port naczyniowy
6. W jaki sposób postępować z raną pooperacyjną
7. Co to jest igła Hubera
8. Na co należy zwracać uwagę przy obserwacji portu naczyniowego
9. Informacja o płukaniu portu naczyniowego
10. Pielęgnacja i postępowania z zaimplantowanym portem naczyniowym
11. Co to jest paszport portu naczyniowego
12. Ocena skuteczności przeprowadzonej edukacji

Treść wykładu

Co to jest port naczyniowy – jest to system umożliwiający trwały dostęp do naczyń żylnych. Składa się z komory, czyli zbiorniczka wyposażonego w samouszczelniającą się membranę i cewnika wprowadzonego do dużego naczynia żylnego.

Na czym polega implantacja portu naczyniowego – polega na wszczepieniu w całości pod skórę komory portu i cewnika, w warunkach sali operacyjnej w znieczuleniu miejscowym z zachowaniem zasad aseptyki i antyseptyki.

Do czego służy port naczyniowy – podawanie płynów infuzyjnych, krwi i preparatów krwio pochodnych, żywienia pozajelitowego, leczenia przeciw nowotworowego, podawanie środków cieniujących,

pobieranie badań diagnostycznych.

W jaki sposób postępować z raną pooperacyjną – rana zabezpieczona jest jałowym opatrunkiem chłonnym. Gdy rana nie sączy, zakładany jest opatrunek przezroczysty, półprzepuszczalny typu Tegaderm, którego nie zmieniamy przez 7 dni i przez który obserwujemy ranę. W tym czasie możemy myć się pod natryskiem nie mocząc bezpośrednio rany. Po siedmiu dniach, jeżeli rana jest wygojona bez cech zapalnych - odklejamy opatrunek. Po odklejeniu opatrunku korzystamy z mycia i kąpieli bez ograniczeń.

Co to jest igła Hubera – jest to specjalistyczna, sterylna igła o specjalnie ściętym ostrzu, używana do nakłuwania membran wszczepialnych portów naczyniowych.

Przy wypisie do domu igła Hubera jest usuwana (za wyjątkiem kontynuacji chemioterapii w warunkach domowych).

Do nakłuwania portu nie wolno używać zwykłych igieł iniekcyjnych!!!

Na co należy zwracać uwagę przy obserwacji portu naczyniowego.

Mogą wystąpić powikłania i objawy im towarzyszące tj.

- Związane z infekcją miejsca implantacji portu tj. ból, obrzęk, zaczerwienienie, wysięk, gorączka, dreszcze.
- Związane z zakrzepicą – obrzęk szyi, kończyny górnej, ból, zmiana zabarwienia skóry.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA – SAMOBSERWACJA OKOLICY PORTU I W RAZIE POWIKŁAŃ KONTAKT Z LEKARZEM

Jak często należy kontrolować port naczyniowy – po zakończonym leczeniu i przy przerwie w użytkowaniu kontrola portu (przeplukanie) co 3 do 6 miesięcy.

Płukanie portu naczyniowego należy wykonać w placówce ochrony zdrowia, która prowadzi leczenie pacjentów z portami naczyniowymi.

Pielęgnacja i postępowanie

- Na skórę w okolicy portu naczyniowego (gdy z niego nie korzystamy) nie stosować dodatkowych środków odkażających.
- Skórę nad portem naczyniowym myjemy, tak jak całe ciało.
- Skóra wymaga ciągłego stosowania kremów natłuszczających i odżywczych.
- Skórę nad komorą portu należy chronić przed nadmierną ekspozycją na promieniowanie słoneczne.

Aktywność życiowa po implantacji portu naczyniowego

- Należy ograniczyć wysiłek fizyczny w obrębie górnych części ciała, a w szczególności ramion i obręczy barkowej.
- Unikanie gwałtownych ruchów, wymachów i dźwigania ciężarów kończyną po stronie zaimplantowanego portu naczyniowego np. rąbania drzewa, uruchamianie kosiarki, wieszania firanek, mycia okien.
- Nie należy uciskać ramienia po stronie wszczepionego portu paskiem od torby, plecaka
- Nie rezygnować z pasów bezpieczeństwa w pojazdach, tylko odpowiednio zabezpieczyć port, aby pasy o niego nie tarły.

- Brak przeciwwskazań do rekreacyjnego pływania.
- Korzystanie z prysznica, kąpiel są bezpieczne.
- Brak przeciwwskazań do lotu samolotem (należy mieć przy sobie paszport portu)

Paszport portu naczyniowego

Jest to dokument w formie książeczki wydawany pacjentowi po implantacji portu, potwierdzający rodzaj portu, datę zabiegu, oraz to czy jest on przystosowany do podawania kontrastu pod wysokim ciśnieniem.

Dokument ten zawiera historię wkluć, płukań portu, oraz ułatwia kontrole bezpieczeństwa na lotniskach. Do podróży może zabierać małą kartę portu (jest w książeczce w formacie dowodu osobistego), na której są wszystkie dane portu naczyniowego.

Pacjent dokument taki, powinien mieć zawsze przy sobie.

Metody oceny skuteczności przeprowadzonej edukacji

Pytania kontrolne, rozmowa, wyjaśnienia.

- pacjent wie co to jest port naczyniowy.
- pacjent rozumie na czym polega implantacja portu naczyniowego
- pacjent wie w jaki sposób postępować bezpośrednio po zabiegu
- pacjent potrafi rozpoznać objawy powikłania po implantacji portu naczyniowego
- pacjent zna zalecenia dotyczące postępowania po wszczepieniu portu
- pacjent wie jak dbać o port naczyniowy
- Pacjent wie o konieczności posiadanie przy sobie paszportu portu naczyniowego.

Opracowała piel. Maria Wnęk